

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 678/2018
12.07.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Маје Ковачевић Томић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Марином Пандуровић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 8К 851/13 од 10.01.2018. године и Вишег суда у Нишу Кж1 59/18 од 20.02.2018. године, на седници већа одржаној дана 12.07.2018. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Јовановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 8К 851/13 од 10.01.2018. године и Вишег суда у Нишу Кж1 59/18 од 20.02.2018. године, у односу на повреде закона из члана 74. тачка 1) ЗКП и 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 8К 851/13 од 10.01.2018. године, окривљени АА, оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за које му је суд изрекао условну осуду, тако што му је утврдио казну затвора у трајању од 3 (три) месеца и истовремено одредио да се ова казна неће извршити, уколико окривљени у року од 1 (једне) године од дана правноснажности наведене пресуде, не учини ново кривично дело. Окривљеном је на основу члана 246а став 3. КЗ у вези члана 87. КЗ, изречена мера безбедности одузимање предмета, и то једне ручно прављене цигарете испуњене опојном дрогом марихуаном, нето масе 0,34 грама. Истом пресудом, окривљени АА, ослобођен је дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 59/18 од 20.02.2018. године, одбијене су као неосноване жалба окривљеног АА и жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Милана Јовановића, а пресуда Основног суда у Нишу 8К 851/13 од 10.01.2018. године, је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости, благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Милан Јовановић, због повреде закона из члана 74, 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело из члана 246а став 1. КЗ, или их укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење или другостепеном суду на поновну одлуку.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, оцењујући притом законитост предузетих радњи које су предмет испитивања, у смислу одредбе члана 604. ЗКП којим је прописано да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене овог законика, оцењивати по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05, 85/05 – др. закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 – др. закон, 72/09 и 76/10), нашао:

Бранилац у захтеву за заштиту законитости најпре указује на повреду закона из члана 74. тачка 1) ЗКП, наводима да је окривљеном АА, повређено право на одбрану, јер је исти према ставу браниоца, био неспособан да се сам успешно брани, из разлога што болује од депресивних обољења означеним шифрама F II 2, F 32.2 и F 41.1 (тешке депресивне епизоде и општег анксиозног поремећаја), због чега је окривљени морао имати браниоца и то од момента првог саслушања, а не тек у жалбеном поступку.

Одредбом члана 74. тачка 1) ЗКП прописано је да окривљени мора имати браниоца ако је нем, глув, слеп или неспособан да се сам успешно брани – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка.

Такође, и одредбом члана 71. став 1. раније важећег ЗКП (који је важио у време првог саслушања окривљеног од стране овлашћених службених лица у полицији 28.05.2012. године, као и у време саслушања окривљеног од стране истражног судије 26.09.2012. године) прописано је, да ако је окривљени нем, глув или неспособан да се сам успешно брани, мора имати браниоца већ приликом првог саслушања.

Полазећи од наведеног, по налажењу Врховног касационог суда, неосновано се у захтеву за заштиту законитости указује да је окривљеном АА повређено право на одбрану, истицањем да је исти приликом првог саслушања и у току целог поступка пред првостепеним судом морао имати браниоца, јер је одбрана овог окривљеног била обавезна, због околности да исти пати од анксиозног поремећаја. Наиме, сама по себи чињеница да је код окривљеног констатован општи анксиозни поремећај, не представља у смислу члана 74. тачка 1) ЗКП и члана 71. став 1. раније важећег ЗКП, околност да је окривљени самим

тим неспособан да се сам брани. Ово тим пре, што у току поступка није било сумње у неспособност окривљеног да се сам брани, нити је то било истицано, нити је у том смислу прилагана медицинска документација, већ су извештаји лекара специјалиста, које је окривљени приложио суду накнадно током поступка, достављени искључиво у прилог навода одбране да исти не конзумира опојне дроге дужи временски период.

Из изнетих разлога, по налажењу овог суда, неосновано бранилац указује на повреду закона из члана 74. тачка 1) ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац истиче и да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се исте заснивају на доказу на коме се по закону не могу засновати. У вези са истакнутом повредом, бранилац наводи да суд није могао да заснује правноснажну пресуду на основу потврде о привремено одузетим предметима МУП РС, ПУ у Нишу, Одељење криминалистичке полиције од 01.03.2012. године, будући да је окривљени ову потврду према наводима захтева, потписао уз примену силе од стране полицијских службеника, јер је приликом хапшења малтретиран, увртана му је десна рука, те је потврду потписао, само да малтретирање даље престане.

Међутим, према налажењу Врховног касационог суда, ови наводи захтева не могу се прихватити као основани, а из следећих разлога:

Према одредби члана 225. став 1. ЗКП који се примењивао у време сачињавања потврде о привремено одузетим предметима од окривљеног (01.03.2012. године), ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности – органи унутрашњих послова дужни су да предузму потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, те да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ. Према одредби члана 238. став 1. истог ЗКП, органи унутрашњих послова могу и пре покретања истраге привремено одузети предмете по одредбама члана 82. ЗКП, ако постоји опасност од одлагања и претрести стан и лица под условима предвиђеним у члану 81. ЗКП.

Одредбом члана 81. став 4. истог ЗКП прописано је да овлашћена службена лица органа унутрашњих послова могу без наредбе о претресању и без присуства сведока, спровести претресање лица, поред осталог, ако постоји сумња да ће одбацити, сакрити или уништити предмете које треба од њега одузети као доказ у кривичном поступку, а одредбом члана 82. став 5. ЗКП прописано је да овлашћена службена лица органа унутрашњих послова могу одузети предмете наведене у ставу 1. тог члана (који се по кривичном закону имају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку), када поступају по члану 225. и 238. ЗКП.

Из списка предмета произилази да је потврду о привремено одузетим предметима МУП РС, ПУ у Нишу, Одељење криминалистичке полиције од 01.03.2012. године, овлашћено службено лице сачинило на основу члана 82. тада важећег ЗКП, приликом предузимања радњи у складу са чланом 225. став 1. и 2.

ЗКП, а поводом проналаска предмета (једне ручно прављене цигарете испуњене биљном материјом зелене боје у бруто тежини од 0,60 грама), који могу послужити као доказ у кривичном поступку, а коју потврду је потписао без икаквих примедби окривљени АА.

Како је дакле, у конкретном случају потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног АА, сачињена сагласно цитираним одредбама раније важећег Законика о кривичном поступку, и како у списима предмета нема ни једног доказа да је приликом потписивања ове потврде према окривљеном примењена физичка сила од стране овлашћених службених лица полиције, то су по оцени овог суда, неосновани наводи захтева да ова потврда представља незаконит доказ, на коме се судска одлука не може заснивати.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљеног истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред наведеног, бранилац у захтеву за заштиту законитости износи сопствену анализу и оцену изведених доказа другачију од оне коју су дали нижестепени судови у побијаним пресудама, закључујући да током кривичног поступка није доказано да је окривљени предузео радњу извршења кривичног дела које му је стављено на терет. Према наводима захтева, околност да је окривљени АА, критичном приликом стајао на лицу места са другим окривљеним који је осуђен за кривично дело из исте групе кривичних дела, сама по себи, не представља кривично дело-па стога, бранилац сматра да је суд огласивши кривим, окривљеног АА, због кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ, на тај начин учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Изнетим наводима, иако бранилац формално означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, по налажењу овог суда, исти суштински оспорава оцену изведених доказа и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде у односу на одбијајући део, на основу члана 491. став 1. ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев браниоца окривљеног одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Марина Пандуровић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић